

- 1925 AB Radiotjänst sände sitt första program den 1 januari och vi hade då fem sändarstationer i drift. Det bildades privata radioklubbar på många platser i landet i syfte att, tillsammans med Telegrafverket, anlägga mindre mellanvågsstationer för utsändning av Radiotjänsts program.
- 1929 Den 1 januari började vi sända radio på mellanvåg från Hörby. Stationen låg vid Karlsfält, 4 km söder om Hörby vid väg 13 mot Sjöbo. Antennen, som var ganska bristfällig, bestod av några linor upphängda mellan två 40 meters master.
- 1933 På en internationell konferens i Lausanne i Schweiz fastställde man hur våglängderna på mellan- och långvåg skulle fördelas och hur starka sändare man fick ha. Hörby skulle få sända med 100 kW – det var 10 gånger starkare än vad man hittills gjort. Man byggde en ny station, 4 km öster om den befintliga, vid Östra Sallerups kyrka och där ligger den fortfarande.
- 1937 I september var den nya stationen färdig och togs i drift. Den nya antennen, som bestod av en 130 meter hög mast, var betydligt effektivare än den gamla. Nu fick södra Sverige mycket bättre mottagning. Samma år startades provsändningar till utlandet, "Program för utlandssvenskar", via kortvåg från en sändare i Motala.
- 1952 Riksdagen hade 1946 beslutat att man skulle införa sändningar på olika språk till lyssnare i utlandet och Motala-sändaren räckte då inte längre till. I stället byggde man en ny och större sändare i Hörby som invigdes i maj detta år. Man hade då installerat två sändare på 100 kW och anlagt ett omfattande antensystem bestående av totalt 23 master, varav 7 st på 100 meters höjd, som behövdes för att hänga upp de 24 antennerna. Samtidigt började det hända stora saker inom radions område. All ljudradiosändning inom landet, på lång- och mellanvåg hade hittills skett med ett moduleringsystem kallat amplitudmodulering, AM. Nu utvecklade man en helt ny teknik som grundade sig på ett annat moduleringsystem – frekvensmodulering, FM
- 1955 Den 22 december togs de första FM-stationerna i bruk (Stockholm, Göteborg, Malmö och Örebro) för att sända P2. Den nya tekniken erbjöd bättre ljudkvalitet och mottagningen stördes inte av knaster från bilar, termostater, åska m.m.

- 1959 På sommaren började vi sända TV från Hörby, som blev den första permanenta TV-stationen i landet. Sedan starten 1956 hade man sänt via provisoriska stationer runt om i landet för att komma igång så fort som möjligt. Stationen byggdes en bit från den befintliga och när högmasten nådde sin slutliga höjd av 320 meter över markytan var det landets högsta byggnadsverk. Samma år flyttade man också över FM-sändningarna, som skett från en provisorisk station sedan 1957, till den nya s k FM/TV-stationen.
- 1964 Start för P3 den 1 juli. Nu hade man även börjat sända P1 på FM-bandet.
- 1969 Den 5 december startade vi sändningar för TV2.
- 1970 Den 1 april var det start för reguljära färg-TV-sändningar. Samma år startade också på prov regionala TV-sändningar.
- 1975 Utlandsprogrammen, som sändes på kortvåg, kunde utökas efter att vi tagit två nya sändare i bruk i Hörby. De nya sändarna är 5 gånger så starka som de gamla och nu når vi ut till i stort sett hela jordklotet med våra kortvågssändningar.
- 1976 Provsändningar med Text-TV inleds över hela landet.
- 1977 Stereosändningar över P1, P2 och P3 infördes och vi började också sända lokalradio över hela landet inom 24 lokalradioområden. För Hörbys del innebar detta en ny ljudsändare för FM, eftersom Hörby skulle förse både Radio Kristianstad och Radio Malmöhus med lokalradio.
- 1984 Vår utställning i Hörby, som visar vår verksamhet, öppnades för allmänheten
- 1985 Mellanvågssändaren i Hörby ersattes av ny stor station på Listerlandet i västra Blekinge – Sölvesborg MV. Denna station sänder i första hand på svenska och utländska språk till norra Europa och Storbritannien. Samma år startade ett nytt sätt att sända information i form av datasignaler samtidigt med ordinarie program. För att kunna ta emot dessa signaler krävs en speciell RDS-mottagare (Radio Data System).

- 1988** På hösten startade vi stereo-sändningar för TV, NICAM (Near Instantaneous Compounded Audio Multiplex), som var fullt utbyggt i hela landet 1992.
- 1991** TV4, som från början enbart kunnat ses via satellit, började vi sända över det markbundna TV-nätet och utbyggnaden var klar 1993.
- 1992** Den 1 juli separerade vi från televerket för att stå på egna ben som TERACOM Svensk Rundradio AB – "nyfödd, men med nästan 70 års erfarenhet".
- 1993** Detta år invigde vi tre nya kortvågssändare i Hörby, som med hjälp av lika många nya antenner, gör att Radio Sweden nu når sina lyssnare över hela världen. Samtidigt börjar en ny era inom ljudradion med auktioner på frekvenstillstånd för att sända kommersiellt, s k privat lokalradio.
- 1994** Är året då vi rustar för fullt för att möta framtiden genom att påbörja utbyggnaden av ett digitalt länknät, som kommer att ge oss möjlighet att sända både radio och TV med betydligt bättre kvalitet.
- 2000** En bit på 2000-talet kommer vi att kunna njuta av radiosändningar via DAB – Digital Audio Broadcasting – ett digitalt ljudradiosystem med samma ljudkvalitet som dagens CD-spelare och HDTV – High Definition Television, ett nytt sätt att sända TV som ger "biograf-känsla" i TV-fåtöljen.

HÖRBY RADIOSTATION

1937 **60 ÅR** 1997

TERACOM

PR tryck & reklam, Hörby

Några årtal i RUNDRADIONS HISTORIA

Hörby Radioförening

Bild: Per Uno Nilsson

Utställningen är inrymd i skolans träslöjdsal som idag har renoverats.

Vad är väl mer lämpligt än en att placera ett radiomuseum i Ö Sallerup.

MEN FÖRST LITE RADIOHISTORIA.

Den första svenska rundradioutsändningen genomfördes ifrån Boden 1921. Radiostationen i Motala som började sända på långvåg 1927 var Sveriges första stora rundradiostation. Vid tidpunkten för AB Radiotjänst första program 1925 fanns fem sändarstationer i drift. Sändningar ifrån Hörby startade redan 1928 på mellanvåg ifrån den nybyggda radiostationen i Karlsfält, 4 km söder om tätorten utmed riksväg 13. Stationsbyggnaden revs 2003. Sändaren hade en utstrålad effekt på 10 kW och var tillverkad av Standard Radio & Cables i England. Sändarantennen bestod av några linor upphängda mellan två 42 meters master. Radiostationen vid Karlsfält hade inte tillräcklig effekt för att täcka hela Skåne. Den dåliga antennen gjorde att sändaren hördes i Australien och andra fjärran länder, men inte i Hässleholm. Därför byggdes en helt ny radiostation i Ö Sallerup med en ny sändare tillverkad av Telefunken i Tyskland med uteffekten 100 kW samt en 130 m hög antennmast. Stationen invigdes i september 1937. Idag finns endast FM- och TV-station i Ö Sallerup. Kortvågssändningarna upphörde den 31 oktober 2010, sändaranläggningen tjänstgör numera på Madagaskar. Utsändningen på mellanvåg upphörde redan 1985, då en ny MV sändare placerades i Sölvesborg på Listerlandet. Sändaren skulle täcka hela Europa, även denna togs ur drift den 31 oktober 2010.

Rundradiosändningar på FM-bandet startade 1957 från en provisorisk station i Ö Sallerup. Rundradiosändare finns och har funnits på flera platser i Sverige.

MV-sändare på alla större centralorter har i dag ersatts av FM sändare. Hörby var bara en station i mängden. Det som gör Hörby unikt är att det var en av de första större stationerna i Sverige samt utlandssändningar på kortvåg som riktades till hela världen. Den 323 m höga tv-masten är ett landmärke för alla som rör sig i Mellanskåne och har så varit sedan 1959 då landets första permanenta tv-sändningar startades ifrån Hörby.

Vänd

Östra Sallerups folkskola som i dag blivit kulturhus. Bild: Per Uno Nilsson

Radiointresserade invånare i Hörby med omnejd grundade 2007 en ideell förening vars huvudsyfte är att bevara och dokumentera radiohistoria i allmänhet och speciellt den inom kommunen. Föreningens utställningslokal var tidigare en träslöjdsal för elever vid Ö Sallerup folkskola. Lokalen renoverades och utställningen invigdes 2008 med montrar innehållande information om radiostationen, rundradio, tv samt militär radio.

Del av Hörby Radioförenings utställning Bild: Nils-Martin Andersson

Föreningen vill gärna komma i kontakt med personer som har information och bilder som visar hur radion förändrade livet hos kommunens invånare. Utställningslokalen är öppen på samma tider som Kulturhuset. Föreningens medlemmar visar gärna enskilda och grupper vid andra tidpunkter. Föreningens framtidsvision är att möjliggöra utökning av utställningslokalen och därmed få plats till en mellanvågssändare som i många år tjänstgjort vid radiostationen. Föreningens styrelse hälsar alla hjärtligt välkomna till utställningslokalen, nya medlemmar är välkomna.

Föreningens kontaktpersoner:

Sten Ewerlöf 0733-14 93 02, Kjell Larsson 0705-80 90 33

Karl Gustav Johansson 0706-08 83 31, Nils-Martin Andersson 0709-68 78 60

Adressen till vår hemsida är: <http://www.horbyradioforening.se/>

Nils-Martin Andersson
nma@telia.com